

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

"והלאזאי היו אנ"ש ובפרט התמימים

מִדְּקִדְקִים

בימה לדיון בין התמימים ואנ"ש
להגברת הלימוד והעיון
בשיחות תנש"א-תשנ"ב

גליון טל

דבר מלכות ש"פ ואתחנן תנש"א

ב"ה

תוכן

נחמת הגאולה / עמ' 6

קטעים מהתוועדות ש"פ ואתחנן תנש"א

'בלי גבול שפורץ מ"הנחת עצמותו" / עמ' 8

הרה"ח אשר גרשוביץ - משפיע בישיבת חסידי חב"ד ליובאוויטש, צפת

בלי גבול אמיתי / עמ' 11

הרה"ח מ"מ דוב שי' יוזביץ' - מנהל רוחני חדר אור מנחם, קראון הייטס

יו"ל ע"י מערכת 'מדקדקים'

שע"י תלמידי התמימים בישיבת תות"ל המרכזית

770 - בית משיח

• יוצא לאור לקראת ש"ק פרשת ואתחנן תשע"ח

הגיליון הבא יצא לאור בעו"ה לקראת ש"ק פרשת עקב

אנ"ש והתמימים מוזמנים לשלוח הערות ותגובות עד יום שלישי י"ט סיון

לתרומות והקדשות, לתגובות, או להצטרפות לקבלת הקובץ באימייל מידי שבוע:

©medakdekim770@gmail.com • © +1(540)3585152

כמה מילים בפתח העיון בשיחת ש"פ ואתחנן תנש"א

לפעמים, "מרוב עצים לא רואים את היער". כשמסתכלים מזווית המתמקדת בעיקר בפרטים, עלולים לשכוח את העיקר - הנקודה שעומדת מאחוריהם. שימת לב מיוחדת נדרשת כדי להשאיר ממוקד ולמצוא בכל ענין את המהות, את נקודתו העיקרית שממנה ורק ממנה משתלשלים כל הפרטים.

בחסידות מבואר (ראה ד"ה משכני תש"א ס"ו), שזהו ההבדל בין "התבוננות" רגילה לבין התבוננות באופן של "הסתכלות". בעוד שהתבוננות מטרתה לקלוט טוב יותר את פרטי הענין, להבינו לאשורו, לארכו ולרחבו - הסתכלות מטרתה להביט ולחפש את נשמת הענין. את הנקודה שעומדת מאחורי כל הפרטים.

כשהרבי מלך המשיח שליט"א מעורר אותנו בשיחת הדבר מלכות השבועית ללמוד את עניני הגאולה ובית המקדש השלישי באופן של "הסתכלות" - זאת אומרת, שאיננו יכולים להסתפק ברכישת ידע ובקיאיות בנושא הגאולה. בתפיסת כל הפרטים, הענינים והמעלות שיהיו בה, בגשמיות וברוחניות. עלינו "להסתכל" - להעמיק, לחפש ולמצוא את נשמת הענין, את הנקודה הגאולתית שעומדת כיסוד לכל פרט ופרט.

איך "מסתכלים", איך מוצאים את נקודת הגאולה?

בדיוק לכן מקדים הרבי בכל מהלך השיחה, ומלמד אותנו שהגילוי שבגאולה לא רק כולל ריבוי מעלות וענינים, אלא מתרכז בנקודה אחת - גילוי אלוקי בלייגבול. רק מתוך הגילוי הלא-מוגבל, יסתעפו כל שאר המעלות - כל המעלות האפשריות.

בלימוד נושא גאולתי, ישנן בפנינו שתי האפשרויות: אפשר למשל ללמוד את נבואת "וגר זאב עם כבש", ולדעת בדיוק מה יהיה מצבם של כל בעלי החיים, הצומח או הדומם בגאולה. באופן כזה, שוכן במוחנו אוסף פרטים ומעלות מבלי נקודה אחת המאחדת אותם. בנוסף, קשה להאמין שלימוד כזה יפעל עלינו בהווה, ויחולל שינוי באורח חיינו כעת על סף הגאולה.

אבל אפשר - וצריך - להתבונן לעומק, ולהבין שמאחורי כל זה עומדת נקודת גאולה אחת: גילוי הבלייגבול האלוקי, שרק בזכותו "ידע כל פעול כי אתה פעלתו" - אפילו החי, הצומח והדומם. באופן כזה "הסתכלנו", תפסנו את הנקודה המהותית; וממילא, נקודה זו תפעל את השינוי - כך שנוכל לטעום מהגילוי כבר כעת.

"ויהי רצון שמההסתכלות (עיון והתבוננות) בעניני הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי... נזכה תיכף ומיד לראות הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי בפועל ממש".

דברי הרב

מהתועדות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

זה היום קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו

כאשר יהודי לומד פרקי אבות דשבוע זה – הרי מכיון שהוא עוסק תמיד בענין הגאולה, הרי הוא מבין מיד שהכוונה לביהמ"ק השלישי • הסתכלות במחשבה דיבור ומעשה של יום האתמול חמישה עשר באב, אם ההחלטות הטובות שעשה קוימו, וכדבעי בהתאם ל"דמוסיף יוסיף" • קטע מהתועדות ש"פ ואתחנן – נחמו, ט"ז מנחם אב ה'תנשי"א, בלתי מוגה

בפרקי אבות דשבוע זה (כמנהגנו שמסיימים את פרקי אבות כמה פעמים במשך הקיץ, עד לסיום בפרק שישי "שנו חכמים בלשון המשנה" הקשור עם אלף השישי ויום השישי) - פרק ג', מיד בתחילת הפרק מתחיל "הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה", ורק אח"כ מונה את הג' דברים, והיינו שהתנא משמיענו שמהתבוננות בשלשה דברים (הידועים), מבלי לפרט מה הם, הנה "אין אתה בא לידי עברה".

וכאשר יהודי לומד זאת - הרי מכיון שהוא עוסק תמיד בענין הגאולה, הרי הוא מבין מיד שהכוונה לביהמ"ק השלישי (שכולל כל ה"שלושה דברים" - השלושה מקדשות!), ומיד נופלת בראשו מחשבה להסתכל ולהתבונן בעניני ביהמ"ק השלישי, וההסתכלות והתבוננות בזה מביאה (כפי שמסיים) ל"ואין אתה בא לידי עבירה" - לא עבירה ממש, דמאי קמ"ל - שהרי זהו זמן הגאולה, אלא הכוונה היא לתאוות היתר שעלולות להביא אפילו בסמיכות קצת "לידי עבירה", שגם לזה הוא לא שייך, ועד שמתרחק משם.

ועוד והוא העיקר - שיהי' "הסתכל בשלשה דברים", הסתכלות והתבוננות בהנהגתו ובמחשבה, דיבור ומעשה שאתם הי' ("וואָס איז מיט זיי געוועזן") ביום

שעבר - חמשה עשר באב, אם ההחלטות הטובות שעשה קיימו, וכדבעי בהתאם ל"דמוסיף יוסיף", ואם לא נעשו כדבעי (אף שכל ישראל בחזקת כשרות), הנה ניתן להשלים זאת עד לשלימות אמיתית כולל גם השלימות במחשבה, דיבור ומעשה (כנ"ל) שהם כל פרטי האדם, ועד שאין זו שלימות של מילוי החסרון אלא למעלה מזה.

ועד לענין ד"שלמה" - שלימות הטוב דלעתיד לבוא, וכמ"ש הרמב"ם שהמשיח הוא "מזרע דוד ושלמה", שהדגשה זו היא לומר שאז יהי' "שלום יהי' בימיו" ושלימות אמיתית, וכמבואר במאמרי "פדה בשלום" לאדמו"ר האמצעי (שנקרא כך כיון שהוא האמצעי שבין ג' אבות החסידות - אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי והצמח צדק, שענינם נמשך גם לתלמידיהם שהרי בודאי שהם קיימו את ההוראה ד"והעמידו תלמידים הרבה" - בלי גבול).

וכל זה קשור עם ביהמ"ק השלישי שייבנה תיכף ומיד, כולל גם השערים, ש"טבעו בארץ שערי", כמ"ש באיכה; ומ"איכה" נעשה אִיכָה (כמ"ש לגבי אדם הראשון) - כידוע הסיפור בזה מאדמו"ר הזקן בהיותו במאסר, והרי אחרי זה נעשה עיקר הענין והפצת המעיינות, שמקרבת את הגאולה, שהרי "אימתי קאתי מר - לכשיפוצו מעיינותיך חוצה", כמו שנאמר לבעש"ט (ונתפרסם ע"י נשיא דורנו) בהיכל משיח.

וכל זה תיכף ומיד ממש, ושיהי' כפשוטו, כפי שמזכירים וחוזרים שוב ושוב ("נאָכאַמאַל און ווידעראַמאַל"), פשוט הכולל גם את המחשבה והרוחניות של ההלכה, ואדרבה - המחשבה היא חלק נעלה יותר, אך העיקר הוא המסקנה בפועל - שבאים לביהמ"ק השלישי עם לוחות ראשונות ולוחות אחרונות, ונעשה (כבסיום מסכת תענית) "זה היום קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו", בגאולה האמיתית והשלימה, תיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו "אימתי קאתי מר"].

ועוד והוא העיקר, שמכיון שנמצאים בשבת חזון, כידוע הפתגם ששבת זו נקראת כך מכיון שבה רואים את ביהמ"ק שהוא כבר "בנוי ומשוכלל" למעלה, וחסר רק שיבוא משיח צדקנו שהוא נשמה בגוף (שהרי הוא "משיח ודאי" כנ"ל) - בתוכנו, והחל מביהמ"ק וביהמ"ד זה.

ובמיוחד שכבר היתה הצעקה דבני ישראל "עד מתי", וחסרה רק הבקשה והתזכורת ("די לעצטע בקשה און דערמאָנונג") והתביעה האחרונה של בני ישראל - הרי הקב"ה מביא תיכף ומיד את הגאולה האמיתית והשלימה, שנקראת כך כיון שהיא השלימות האמיתית של אמיתית השלימות.

נזכרים ונעשים

יומן מזמן אמירת השיחה בבית חינו

נחמת הגאולה

יום שבת קודש פ' ואתחנן, שבת נחמו, ט"ז מנחם-אב

להתוועדות ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 1:35, ובכניסתו שר הקהל את ניגון ההקפות לרלוי"צ ז"ל.

הסדר הי' קצת שונה מהרגיל, וכדלקמן:

אחרי ברכת בופה"ג ניגנו "זאָל שוין זיין די גאולה". כ"ק אדמו"ר שליט"א טעם מה"מזונות", ענה "לחיים" לקהל, והניף כמה פעמים את ידיו הק' בתנועות נמרצות לעידוד השירה.

שיחה א' היתה קצרה מאוד (קצת יותר מ-5 דקות) ונאמרה בקול רם, ובה דיבר אודות שבת זו "שבת נחמו" שמסוגלת לגאולה אמיתית והשלימה - שלימות הנחמה, "נחמה בכפליים", ובפרט שהכפל ניכר במילים עצמם (בשונה מ"פקוד פקדתי" וכיו"ב שיש הבדל בין המילים), ואמר שאילו זכינו היתה הגאולה כבר באה בזמן - "לא עיכבן אפילו רגע אחד", ובמקום - "ארו עם ענני שמיא".

אחרי שיחה זו ניגנו "שישו ושמחו בשמחת הגאולה" (כמתאים לתקופה בה אנו נמצאים), ואחרי משך זמן שניגנו - החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לעודד בתנועות נמרצות לכל הצדדים, ולאחר מכן - בב' ידיו הק' וביתר מהירות, וכמובן גודל השמחה ברגעים אלו יחד עם הציפי' העצומה להתגלות משיח צדקנו.

להרב שניאור זלמן שי' גורארי' שביקש ברכה ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אמן, בשורות טובות, בקרוב ממש, אמן, לחיים, לחיים ולברכה!".

שיחה ב' ארכה זמן רב מהרגיל - כשעה ו-10 דקות, וחלקה הראשון נאמר בקול רם. בשיחה דיבר על חמשה עשר באב שחל בערב ש"ק ו"מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת", ואמר שמכיון שענין ט"ו באב הוא "מאן דמוסיף יוסיף חיים על חייו" - יש להרבות בלימוד התורה, ועד ל"תורה חדשה מאתי תצא".

מזכירים אודות
הגאולה נאכמאל
און ווידעראמאל
. . שנבוא תיכף
ומיד לבית המקדש
השלישי . . שזוכים
לכהנים בעבודתם,
לוויים במעמדם
וישראל בדוכנם.

בענין הנ"ל הזכיר שנמצאים ב"רעוא דרעוין", שאז
נוהגים ללמוד תורה ובאופן שניכר בתנועות הגוף,
וכן אמר ש"אילו וכינו" היתה הגאולה כבר בעש"ק
זה - ט"ו במנחם אב! ובפרט שכבר מרגע החורבן
"נולד מושיען של ישראל", וביאר שעכצ"ל שאין
הכוונה שאז הוא נולד בפועל, כי תינוק אינו שייך
לגאול את עם ישראל, אלא הכוונה שכבר אז הי'
משיח אדם גדול שיכול לגאול את ישראל. בענין זה
הזכיר את פס"ד הרמב"ם "הניח בן קטן, משמרים
לו המלוכה עד שיגדיל", באומרו שזהו בשיעורים
הקשורים עם הימים הקרובים!

בין הדברים ביאר את החילוק בין הכניסה לאה"ק
בזמן יהושע - שאז נכנסו רק שישים ריבוא מישראל שבדורו, לגאולה זו - "דעם
איציטיקן ישועה" [= הישועה הנוכחית] - שבה יהיו גם הדורות שלפני זה, וכן
תהי' תיכף ומיד ההתיישבות בכל חלקי אה"ק בשלימות - שלא כבזמן יהושע
שהי' "שבע שכבשו ושבע שחלקו" וגם אח"כ היו צריכים לכבוש עוד כמסופר
ששני שבטים "צוזאמען גערעדט" [= נתדברו יחד] אודות השלמת הכיבוש.

כמו"כ הסביר בענין "אראנו נפלאות", אשר למרות שהנפלאות לא באות בבת
אחת אלא צריך להתרגל אליהם - אין זה פוגם בהתפעלות המקבלים, כמו במ"ת
ש"על כל דיבור ודיבור פרוחה נשמתן" למרות שראו כבר את הגילויים העצומים
בדברות הקודמות, ועד"ז בשנת "אראנו נפלאות" - אשר למרות הנפלאות
שעברו, עוד יהיו נפלאות רבות ועד לנפלאות הגאולה.

בפרקי אבות פירש את המשנה "הסתכל בשלשה דברים" - התבונן בביהמ"ק
השלישי, המשולש, וכן הזכיר כמה פעמים שנוכה שמיח יבוא עוד לפני תפילת
המנחה וכו' ולפני המשך ההתוועדות, ואמר שמזכירים אודות הגאולה "נאָכאַמאַל
און ווידעראמאַל" [= עוד הפעם ושוב פעם].

בין הדברים איחל שנבוא תיכף ומיד לביהמ"ק השלישי, והתבטא באומרו שזוכים
ל"כהנים בעבודתם, לוויים במעמדם וישראלים בדוכנם".

אחרי שיחה זו ניגנו "אימתי קאתי מר", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה
בחזק כשמניף את ידו הק' כמה פעמים, ובאמצע סימן לר' שמעון שי' אורבך
(מנהל משרד הדתות בחיפה ומחוז הצפון באה"ק) לומר "לחיים".

(מתוך דברי משיח התנש"א ח"ה באדיבות "המכון להפצת תורתו של משיח")

להיות

רבנים ומשפיעים מדברים
ומתוועדים על הבכ"ן שבשיחה

'בלי גבול' שפורץ מ"הנחת עצמותו"

הרה"ח אשר שי' גרשוביץ - משפיע ישיבת חסידי חב"ד ליובאוויטש, צפת

כאשר אומרים "דבר מלכות" ואתחנן, מיד עולה אל מול העיניים המושג החסידי "בלי גבול" - עבודה מיוחדת למעלה מכל מדידה והגבלה.

ואכן 'דבר מלכות' ואתחנן מתייחד, בביאור מאלף אודות מהותה של הגאולה האמיתית והשלימה: גילוי אור הבלי גבול של הקב"ה. גילוי זה משתקף בכל הרבדים, החל מה"תורה חדשה" שמהותה היא הבלי-גבול שבתורה, וממשיך בכל ייעודי הגאולה המסמלים את התגלות אור הבלי גבול בעולמנו הגשמי והמוגבל.

את הביאור מתחיל הרבי שליט"א מלך המשיח, בפסוק הראשון של ההפטרה "נחמו נחמו עמי", המורה על "נחמה בכפלים". מהו הצורך בנחמה בכפלים? 'כפל' המילה, אינו מורה רק על חזרה נוספת, אלא מורה על כפילות באופן של בלי-גבול. ולמשל: כשהתורה אומרת "נתון תתן", אין כוונתה רק לתת פעמיים, אלא כוונה לנתינה פעם אחר פעם באופן בלתי מוגבל. ולכן, ה'כפל' מזוהה עם הנחמה - 'הגאולה', שכל ענינה הוא כנ"ל גילוי אור הבלי גבול.

את ביאור זה מקשר הרבי שליט"א כדרכו, לתאריך החל בערב שבת - ט"ו באב, עליו נאמר "מחמשה עשר באב ואילך דמוסיף לילות על הימים לעסוק בתורה יוסיף חיים על חייו". הוספה זו בלימוד התורה, מתבקשת להיות הוספה בלתי מוגבלת, המכינה אותנו לגילוי ה"תורה חדשה מאתי תצא" ולכל ייעודי הגאולה.

כבר ברגע הראשון – בלי גבול!

מהו אכן לימוד באופן של "בלי גבול"? הרי גם אם אדם יחזור על לימודו מאה פעמים או אלף פעמים, אין זה "בלי גבול", עדיין יש כאן מספר פעמים מוגבל שהוא למד את הסוגיה.

ענין זה יובן בהקדים ביאור אדמו"ר הזקן (ספה"מ תקס"ט ע' י"ג) אודות הגאולה שנקראת "יום שכולו ארוך": "הנה ארו"ל על אלף השביעי שנק' יום שכולו ארוך יום שכולו שבת כו' והענין הוא כי פי' כולו ארוך היינו שגם בתחילתו הוא ארוך".

ממשיך ומבאר אדמו"ר הזקן: "והענין הוא כי לעתיד לא יהי' בחי' עליות וירידות כלל מלילה ליום ומיום ללילה שהוא מבר' לאצי' ומאצי' לבריאה כו' כי קמי' עצמו' אא"ס הכל שוין מעלה ומטה גם רוחניות וגשמיו' . . וגם למטה מטה יהי' אותו ההתגלות שלמעלה מעלה ממש בלי שום חילוק מדריגה . . משא"כ עכשיו לפעמים יש בחי' הסתלקות . . וזהו ה' לאורך ימים ליום שכולו ארוך הנ"ל ולא יהי' אז עליות וירידות כלל".

ובמילים פשוטות: הגילוי שיהיה בגאולה האמיתית והשלימה, מצד היותו אור ה"בלי גבול" של הקב"ה, נקרא "יום שכולו ארוך" - שכבר ברגע הראשון של הגאולה הוא כבר "ארוך" = בלתי מוגבל. כלומר, בגאולה יאיר גילוי 'עצמות', שמצדו אין שום חילוקים בין עולמות נמוכים או גבוהים יותר. וממילא לא יהיו אז עליות (-מקום שבו האור מאיר יותר) וירידות (-מקום בו האור פחות מאיר), שהרי לגבי כזה גילוי כל המדרגות הינם בהשוואה.

וזה בדיוק הנקודה אותה תובע הרבי בשיחה. כשניגשים ללימוד התורה, עוד קודם שמסתכלים על כמות הלימוד ואיכות הלימוד, כבר ברגע הראשון של הלימוד מדובר על לימוד אחר - למעלה ממדידה והגבלה. היות שהלימוד מגיע מצד מקום אחר בנפש, מצד ה'עצם' של יהודי שקשור עם ה'עצם' של הקב"ה.

וממקום כזה בנפש, יגיע לימוד תורה בלתי מוגבל. לא משנה כמה זמן ייקח הלימוד, לא משנה מהו חומר הלימוד, ההתלהבות וההיות תהיה מצד ה'עצם' - הכלי גבול שביהודי.

כשניגשים
ללימוד התורה,
עוד קודם
שמסתכלים על
כמות הלימוד
ואיכות הלימוד,
כבר ברגע
הראשון של
הלימוד מדובר
על לימוד אחר -
למעלה ממדידה
והגבלה.

קבלת עול מגלה את ה'עצם'

כאשר מדברים על כזאת דרגה גבוהה, עולה מיד השאלה: 'כיצד עושים זאת?' האם אני אכן שייך ללימוד תורה באופן של 'בלי גבול', לימוד שהוא מעין לימוד התורה שיהיה בגאולה?

ישנה שיחה ידועה מהרבי שליט"א מלך המשיח (לקו"ש חי"ד ע' 314), שמבאר שענינו של תמים הוא - "הנחת עצמותו". כלומר, כאשר באים לתמים ודורשים ממנו, גם ללימוד 'נגלה' ו'חסידות', וגם להתעסק ב'עבודת התפילה', וגם להתעסק ב'מבצעים' ו'הפצת המעיינות'. הוא יכול להתבלבל ולשאול, 'איך אני יכול להתעסק בכל זה, ולהיות מונח באמת בכל עבודה שאני עושה?'

והתשובה לזה, שענינו של תמים הוא "הנחת עצמותו" - ביטול לרבי שליט"א מלך המשיח. ומצד 'ביטול' זה וקבלת עול לכל מה שיוורו לו, הוא יכול להתמסר לגמרי לכל עבודה בזמנה המתאים לה.

כך גם בנדודי, כשתמים וחסיד ניגש ללימוד התורה בקבלת עול ובביטול, מצד שזהו רצון הקב"ה שילמד תורה, ולא מצד הנאתו ותענוגו מהלימוד. בזה הוא עושה "כלי" לגלות את עצם נפשו שמקושרת ל"עצמות ומהות", וממילא הלימוד שלו הוא באופן בלתי מוגבל.

גם אתה צריך ללמוד 'עין יעקב'...

אחת ההוראות לפועל שהרבי שליט"א מוציא מהשיחה, היא לימוד חלק האגדה שבתורה "כולל לימוד 'עין יעקב'". וכמו"כ מזכיר שוב על לימוד עיני גאולה ומשיח "ומה טוב שלימוד זה יהי' באופן ד"עשרה שיושבים ועוסקים בתורה".

שמעתי פעם, שהרה"ח ר' מענדל פטרפס ע"ה אמר לאחד התמימים, שכשאתה מגיע לבית ואתה רואה שיעור ב'עין יעקב', אז תשב שם בשיעור. למרות שבדרך כלל, אתה עוסק בישיבה ב"סוגיות כבודות" יותר, עדיין צריך ללמוד 'עין יעקב'...

ואולי יש לומר, שנקודה זו מתחברת לאמור לעיל, שהדרך לגלות את הבלי גבול שבתורה הוא דוקא ע"י "קבלת-עול". דהיינו, שהוראה זו ללימוד דוקא "עין יעקב", שמסמל לימוד פשוט שמיועד ליהודים בעלי עסק שאין זמנם בידם, מגיע מצד ה"קבלת עול" של יהודי. ולכן הוראה זו מגיעה דוקא בהקשר של שיחה זו.

וכמו"כ ההוראה ללימוד גאולה ומשיח בעשרה דוקא, ולא בחברותא או לבד, מדגישה את הלימוד המגיע מצד "קבלת עול". שגם אחד שחושב שע"י שילמד לבד הוא יבין בצורה טובה יותר, מצטרף ללימוד כללי שמחבר את כולם.

ויהי רצון שמיד ברגע זה ממש, כבר נזכה לקבל "תורה חדשה" - "בלי גבול" אמיתי בתורה, מהרבי שליט"א מלך המשיח בפועל ממש.

בלי גבול אמיתי

הרה"ח מ"מ דוב שי' יחיביץ' - מנהל רוחני חדר אור מנחם, קראון הייטס

בדבר מלכות של ש"פ ואתחנן מבאר הרבי את יחודיות ענין הכפל, ותוכן נקודת הענין: שכפל מסמל תוקף כי כפל מורה על ריבוי, וריבוי גדול, וכפי שחז"ל למדו מענין הכפל "אפילו מאה פעמים" שהוא בלי גבול. ובפרט כאשר הכפל מתבטא בתוכן זהה, שתיים שהם בדיוק אותו דבר. מזה מבאר אד"ש שהתוקף של כפל הוא בלתי מוגבל.

ולכאורה צריך ביאור, מדוע ענינו של כפל הוא בלי גבול? האם כיון שהוספנו עוד פעם אחת זה אומר שהכוונה היא לבלי גבול?

כפל שווה בדיוק או לא?!

וכדי להבין זאת יש להקדים שאלה בהבנת השיחה:

בתחילת השיחה שואל כ"ק אד"ש מה הקשר בין פרשת ואתחנן להפטרה נחמו (ומביא על זה ביאורים שונים ודוחה אותם). ומבאר ש"נחמו נחמו" זה כפל שקשור לגאולה וענינו זה בלי גבול.

ואח"ז מסביר מדוע הענין הנ"ל מודגש דוקא בכפל של "נחמו נחמו" יותר מהדוגמאות האחרות של כפל שקשור לגאולה, כיון שב"נחמו נחמו" הכפל הוא מדויק, שתי התיבות הם שוות ממש, משא"כ ב"פקד פקדתי" או "צמח יצמח" ששתי התיבות אינם שוות ממש (ס"גד).

ועפ"ז מסביר את הקשר לפרשת ואתחנן, שבפרשת ואתחנן יש את הכפל של עשרת הדברות, שכפל זה מרמז על הגאולה ועל תורה חדשה מאיתי תצא וכו' כמבואר בשיחה בארוכה (ס"ו).

ולכאורה נשאלה השאלה: בנוגע לכפל ד"נחמו נחמו" הרבי מאריך להסביר שאמיתית הכפל הוא דוקא ששתי התיבות שוות לגמרי, דבר שפחות מודגש

דוקא זוהי
 השטות
 שלמעלה מטעם
 ודעת, ששום דבר
 לא יכול להזיז את
 הקביעות של זמני
 התורה והתפילה
 בלי גבול
 לאמיתתו הוא
 נמדד לכל לראש
 דוקא בסדר

ככפל שאינו אותו דבר לגמרי. אך בנוגע לכפל של עשרת הדברות שבפרשת ואתחנן הרבי מסביר שישנם שינויים בין הדיברות הראשונות לשניות (כמפורט בהערה 49), וממשיך להסביר שזהו ההבדל בין מלמעלה למטה למלמטה למעלה (עיי"ש).

ומדוע כאן אין את ההסברה שכל מעלת הכפל היא דוקא ששתי הדברים הכפולים הם אותו דבר לגמרי, ואדרבה כאן מוסברת מהות השינוי בין הדיברות הראשונות לשניות?

מהו בלי גבול אמיתי?

והביאור בזה:

כל דבר בעולמנו הוא מדור ומוגבל לשינויים וחילוקים של עולם, שנה ונפש. הרגע הזה הוא לא הרגע הבא, והמקום בו נמצאים הוא לא המקום שלידינו, וכל אדם שונה מחברו ו"אנשי העולם" מתאימים ומגבילים את עצמם להגבלות ה"עולם-שנה-נפש" שממולם (עיי' בדבר מלכות ש"פ במדבר תנש"א). וכיון שכן, מצד העולם עצמו לא שייך ענין הכפל בשלימות - כיון שכל דבר מוכרח להיות שונה מחברו. ונמצא שכפל לאמיתתו - שישנם שני דברים שהם אותו דבר בדיוק - זה רק בכוחו של הקב"ה.

כעת מובן מדוע ענינו של כפל הוא בלי גבול. כי זה שיהודי יכול לשמור על הנהגותיו בעניני תומ"צ בקביעות באופן של כפל - שכל יום הוא נמצא בדיוק בזמן ובאותה חיות והתלהבות כמו אתמול - זה מגיע רק כאשר הוא מרים את עצמו מעל להגבלות העולם בכוחו של הקב"ה, וזה מה שמוכיח שהוא חי באופן של כפל לאמיתתו.

ניתן להביא דוגמא לזה בעבודת האדם ממ"ש כ"ק אדמו"ר הריי"צ בד"ה באתי לגני תש"י אודות שטות דקדושה, שבתחילת המאמר מביא את הדוגמא לזה מרבי יצחק שהיה רוקד עם הדסים בחתונות שה"כמכסיף לן סכא" היא שטות והטיה ש"למעלה מן הדעת" - שטות דקדושה.

והנה, לקראת סוף המאמר מביא שטות מזן שונה. שטות שלמטה מן הדעת היא "קביעות של אכילה ושתייה" והקביעות של ותפילה נדחים רח"ל.. א"כ מצינו

שטות דקדושה שונה: שזמני הלימוד והתפילה לא יהיה נדחים ובלתי קבועים בשום אופן!

לכאורה ניתן לשאול, הרי אדם שכל עבודתו היא קבועה ומסודרת, לזה יקרא שטות דקדושה? ומובן שדוקא זוהי השטות שלמעלה מטעם ודעת, ששום דבר לא יכול להזיז את הקביעות של זמני התורה והתפילה.

ועד"ז בעניננו, בלי גבול לאמיתתו הוא נמדר לכל לראש דוקא בסדר, כשזמני הלימוד והתפילה חזקים אצל האדם באופן של כפל וכלי גבול, שום דבר לא יוכל להזיז אותו מזה, הוא יקפיד על זה בכל מצב. גם בזמני הלחץ או העייפות הגדולים ביותר הוא לא מוותר על הקביעות שלו.

באופן זה ניתן לראות שעבודתו של אדם זה היא באופן של בלי גבול, שום דבר לא יכול להפריע לו, הוא מסור בלי גבול לקב"ה.

כעת מובן מדוע ענינו של כפל הוא בלי גבול. כי זה שיהודי יכול לשמור על הנהגותיו בעניני תומ"צ בקביעות באופן של כפל - שכל יום הוא נמצא בדיוק בזמן ובאותה חיות והתלהבות כמו אתמול - זה מגיע רק בכוחו של הקב"ה וזה מה שמוכיח שהוא חי באופן של כפל לאמיתתו.

לפי"ז יובן, שלאחרי שפועל בעצמו תוקף ושטות של קביעות למעלה מטו"ד, אז שייך ה"שטות" הראשון של יהודה בר עילאי - גם להתעלות מעל הגבלות העולם. יהודי שהנהגתו באופן כזה, גם כאשר יתנהג באופן של בלי גבול, "לכתחילה אריבער", בצורה בלתי מסודרת - יהיה ניתן לדעת עליו שהנהגה זו מגיעה מהנפש האלוקית שלו ולא להיפך ח"ו.

עבודה של בלי גבול

עפ"ז ניתן לתרץ את ההבדל בין אופן הכפל של "נחמו נחמו" לאופן הכפל של עשרת הדברות: ההפטרה של "נחמו" היא נחמה של הנביאים לבני ישראל אחרי החורבן, וכשמדברים אלינו, לבני ישראל, אז צריך להיות מודגש שהכפל הוא שווה לגמרי, שיהודי יכול לעבוד את הקב"ה באופן של קביעות מסודרת שמוכיחה שאצלו זה מגיע מבלי גבול.

אך כשמדובר על התורה - עשרת הדברות שבפרשת ואתחנן - התורה היא "אורייתא וקוב"ה כולא חד", שם ברור ומובן שענינו ותוכנו היא בלי"ג אמיתי של

יהודי יכול
לשמור על
הנהגותיו בעניני
תומ"צ בקביעות
באופן של כפל
- שכל יום הוא
נמצא בדיוק
בזמן ובאותה
חיות והתלהבות
כמו אתמול

הקב"ה, בתורה, ברור שיש בו התוקף בלי"ג, ולכן לא מוכרח שהכפל יהיה שווה בדיוק, כיון שדבר זה ברור גם בלאו הכי שהוא למעלה מהגבלות העולם.

כל ההסברה הנ"ל יכולה לשפוך אור על דרישתו של כ"ק אד"ש בשיחה לעבודת ה' של בלי גבול. בהשקפה ראשונה נראה שעבודת ה' בלי גבול זה משהו 'משוגע', משהו שלמעלה מהשכל והסדר.

אך לפי המוסבר לעיל מובן שדווקא עבודה קבועה ומסודרת בלי שינויים היא עבודת ה' בלי גבול, שכן שום דבר לא יכול להזיז את היהודי העובד ממקומו.

בלי גבול בלימוד גאומ"ש

כעת ניתן להבין את הקשר של ההוראה מהשיחה לתוכן הביאור בנוגע לבלי גבול:

ההוראה מהשיחה היא לעבוד את ה' באופן של בלי גבול, בפרט בלימוד התורה, ובלימוד התורה גופא - בעניני גאולה ומשיח.

לימוד התורה באופן של בלי גבול הוא דוקא כאשר הוא נעשה בסדר מסודר, מתוך קביעות בלתי ניתנת להזזה, רק אז יוכל הלומד להציב לעצמו יעדים גבוהים ולעמוד בהם, משא"כ כאשר הלימוד אינו מסודר וקבוע הלימוד לא מחזיק זמן רב ולא ניתן להגיע ללימוד של בלי גבול.

וכן הוא בלימוד עניני גאולה ומשיח, שדברים אלו נראים לנו "הלכתא למשיחא" ... דברים שלא קשורים ושייכים אלינו כעת והלימוד בהם הוא לא תמיד מסודר ורציני, אומר הרבי שדוקא כזה צריך להיות לימוד באופן של בלי גבול, בשיעורים קבועים בעשרה וכו'.

שווה אותה נקודה, דוקא כאשר הלימוד הוא מסודר וקבוע, אז נרגש שזהו הבלתי גבול האמיתי, הבלתי גבול שמגיע מהקב"ה עצמו.

זוהי אותה
נקודה, דוקא
כאשר הלימוד
הוא מסודר
וקבוע, אז נרגש
שזהו הבלתי גבול
האמיתי, הבלתי
גבול שמגיע
מהקב"ה עצמו.

לוחות ראשונות - עבודת הצדיקים?

ב'דבר מלכות' ש"פ ואתחנן תנש"א אומר כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח: "לעתיד לבוא יהיו ב' המעלות דלוחות ראשונות (מצד העליון), ודלוחות שניות (מצד התחתון), ודשניהם יחד [וי"ל שמרומז גם בדיוק הלשון] (תורה חדשה) מאתי תצא" - "מאתי" דייקא, מהקב"ה עצמו, ו"מאתי" תצא" דייקא, ש"תצא" מן השמים ("מאתי") ותבוא למטה בארץ בהבנה והשגה דשכל האדם], אלא, שאין כאן התחלקות דאופנים שונים שבתורה, כי אם, שמצד העדר ההגבלה ישנה השלימות בכל האופנים האפשריים..."

וראה שם בשיחה באריכות, שהענין דלוחות ראשונות הוא עבודת הצדיקים, משא"כ לוחות שניות שענינם עבודת הבעלי תשובה, מצד התחתון כו', וגם לעתיד לבוא יהיו ב' מעלות אלו.

ויש להעיר, שבד"מ ש"פ בהו"ב תנש"א (הע' 143), נראה בדיוק להיפך, שדוקא הלוחות הראשונות, כיון שהם באופן ד'שברי לוחות', הרי ענינם הוא עבודת התשובה, וז"ל: ". ובקדש הקדשים (שבו נמצא הארון עם הלוחות", ובהערה: "וגם שברי לוחות (ב"ב יד, ב), שמורה על עבודת התשובה (לב נשבר) - "משיח אתא לאתבא צדיקיא בתיובתא"."

וכמובן קושיא גמורה אינה, אבל מ"מ (ועכ"פ לחידודא) י"ל שיבוא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם, והוא בד"מ ערב פסח תנש"א (הערה 38): "ויש לומר, שענין זה מודגש גם בהלוחות שיהיו בבית המקדש השלישי - לא רק לוחות ושברי לוחות, עבודת התשובה לאחרי הירידה דשבירת הלוחות, אלא גם לוחות ראשונות כפי שהם בשלימותן (לפני השבירה), עבודת הצדיקים, וכיחד עם זה, גם לוחות שניות, שמורה על השלימות דעבודת התשובה בעבודת הצדיקים, שזהו"ע "לאתבא צדיקיא בתיובתא"."

שעפ"ז, שלעתיד לבוא יהיו ה"לוחות ראשונות כפי שהן בשלימותן", אתי שפיר הביאור שבשיחת ש"פ ואתחנן שהלוחות ראשונות ענינם הוא עבודת הצדיקים;

משא"כ בשיחת ש"פ בהו"ב, ששם איירי להאופן שגם לעתיד לבוא יהיו הלוחות הראשונות באופן דשברי לוחות.

וכסברא זו שבשיחת ער"פ, שלע"ל ישובו הלוחות הראשונות להיות בשלימותן, יש גם בשיחת ש"פ האזינו תנש"א (בלתי מוגה): "בבית המקדש השלישי, שבו יהי' הארון עם הלוחות, לוחות ראשונות ולוחות אחרונות, וכן הספר תורה דהארון (מצד הארון או בתוך הארון, כב' הדעות). וצריך ביאור ועיון באופן הנחת הלוחות בארון - אם יהיו מונחים בשני ארונות או בארון אחד, ולכאורה אין הכרח מזה שכבר הי' לעולמים, ששברי לוחות היו מונחים בארון בפ"ע, כיוון שלעתיד לבוא יהיו גם לוחות ראשונות בשלימותם. ו"תן לחכם ויחכם עוד".

ועיין עוד בשיחת ליל שמח"ת תנש"א. ויש לציין מקור לדברי כ"ק אד"ש מה"מ שלע"ל יהיו הלוחות הראשונות בשלימותן, והוא בדברי הרמ"ע מפאנו (מאמר שבתות ה' חלק שני), בתיאור סיומה של 'סעודת הלוי'תן': "...אחר-כך יבוא משה ולוחות הראשונות - אחדי שחדרו לקדמותן באותה שעה - על שתי ידיו, לילך לפני העם מן ה'גן' אל ה'עדן', אשר שם 'עץ החיים' אמנם, כנ"ל, בד"מ ש"פ בהו"ב מפורש שגם אז יהי' באופן דשברי לוחות'.

הת' דוד שי' אקסלרוד
קבוצה, 770 בית משיח

שנה שמלך המשיח "יתגלה" בה

א

בריבוי משיחות ה'דבר מלכות' מוצאים אנו ביטויים נפלאים אודות שנת תנש"א, אשר "היא השנה שבה נתקיימו דברי הילקוט שמעוני", וזוהי ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו", וכלשון כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח בשיחת 'דבר מלכות' בלק: "נמצאים בסמיכות ממש לגאולה האמיתית והשלימה. . וכבר ראו בפועל "נפלאות" המעידים שזוהי ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו". . ועד להכרזה ש"הנה זה (המלך) המשיח בא", וכבר בא". ויתירה מזו בשיחת ש"פ נשא, ש"עומדים כבר "בשעה שמלך המשיח בא. . ומשמיע להם לישראל ואומר

(1) ויש להעיר קצת גם משיחת ש"פ תשא תשנ"ב. ואכמ"ל.

ענוים הגיע זמן גאולתכם", היינו שמשיח כבר התגלה וכבר בא ובישר לישראל ענוים הגיע זמן גאולתכם?

והנה בשיחת ה'דבר מלכות' השבועית, אומר כ"ק אד"ש מלך המשיח (ס"י): "דובר כמה פעמים בתקופה האחרונה שלפי כל הסימנים נמצאים אנו ב"שנה שמלך המשיח יתגלה בו"!

והיינו שמדבר על התגלות משיח לא בלשון עבר, שמשיח כבר נגלה, וכבר בא - אלא בלשון עתיד, שבשנה זו משיח יתגלה. וצריך להבין כיצד שני ביטויים אלו אינם סותרים זה לזה.

ועוד: מלבד הסתירה כביכול בין הלשונות בשיחות הקודש, יש להוסיף ולהבין מדוע משנה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בציטוט מלשון המדרש ואומר שנמצאים ב"שנה שמלך המשיח יתגלה בו" (עם ציון מ"מ לילקוט שמעוני), למרות ששם הלשון הוא "שנה שמלך המשיח נגלה בו"?

ב

ואולי יש לומר הביאור בזה:

ב'דבר מלכות' ש"פ תולדות תשנ"ב, אומר כ"ק אד"ש מלך המשיח שיש שני שלבים בהתגלותו של משיח: בתחילה יש את "התגלות מציאותו בתור מלך המשיח", ושלב נוסף: "ולאחרי התגלות מציאותו... מתחילה ההתגלות לעיני כל ע"י פעולותיו".

וידוע הביאור הפשוט² בדברי כ"ק אד"ש מה"מ אודות שנת תנש"א שהיא "שנה שמלך המשיח נגלה בו", שהכוונה היא ל"התגלות מציאותו בתור מלך המשיח", כלומר לשלב שמלך המשיח נגלה ומבשר לעם ישראל (בתור מלך המשיח) את בשורת הגאולה: "הגיע זמן גאולתכם" (וכדברי כ"ק אד"ש מלך המשיח בפירוש בשד"מ ש"פ וירא תשנ"ב, וכן בשיחות השבתות שלאחר מכן, שכעת כבר ישנה התגלות מציאותו של מלך המשיח).

וכלפי זה מכוונים דבריו בשיחות ש"פ נשא וש"פ בלק הנ"ל שכעת אנו כבר נמצאים ב"שנה שמלך המשיח נגלה בו", ועד ל"שעה שמלך המשיח בא". . ועד ש"הנה זה (המלך המשיח) בא", שכבר בא" - היינו שכבר היתה התגלות מציאותו של מלך המשיח, שמבשר לעם ישראל את בשורת הגאולה.

(2) שהוא לכאורה שלב מתקדם יותר, כמובן מפשטות הלשון בשיחה שם.

(3) ראה בספר "עינינו של משיח" פרק כ"ט.

ולפי זה לכאורה יש לומר, שבשיחת הר"מ של שבוע זה, כשמדבר על התגלות משיח כדבר שבעתיד ("שנה שמלך המשיח יתגלה בו"), כוונתו לענין השני שבהתגלות משיח - שמתגלה לעין כל ע"י הפעולות שעושה להבאת הגאולה בפועל.

(ומתאים גם עם המשך דבריו בשיחה כאן, שלאחר שאומר שנמצאים ב"שנה שמלך המשיח יתגלה בו", ממשיך ואומר שענין זה מרומז גם בראשי-התיבות של השנה, ה"י תהא שנת אראנו נפלאות (וממשיך אודות חלק מנפלאות השנה), ומסיים "שנפלאות אלו (שכבר ראו בפועל), מעוררים ומדגישים שתיכף ומיד רואים הפלא הכי גדול - גאולה האמיתית והשלימה". משמע, שענין התגלות משיח שצריך להיות בשנת תנש"א - עליו מדבר כאן הוא "הפלא הגדול של ביאת הגאולה השלימה בפועל").

ובנוגע לשאלה מדוע מכניס הרבי את הענין של התגלותו המלאה של משיח בגאולה האמיתית והשלימה, בתוך דברי המדרש שמדבר על התגלות משיח שלפני הגאולה ("התגלות מציאותו")?

אולי יש לומר בזה, שלמרות שהמשמעות העיקרית במדרש של "שנה שמלך המשיח נגלה בו" היא להתגלות מציאותו של מלך המשיח, כשמבשר לישראל על הגאולה, בכל זאת אולי יש לומר שמדובר גם בהתגלות משיח כפשוטו ולא רק בשלבים והתקדמות לקראת הגאולה השלימה (-"התגלותו לעיני כל ע"י פעולותיו").

מכיון שבמדרש כתוב שמשיח מבשר לישראל ש"הגיע זמן גאולתכם", ועל פניו לא מוכרח להיות הפסק זמן בין הכרזתו של מלך המשיח על כך שהגיע זמן הגאולה ובין ביאת הגאולה בפועל.

ועל כן, מכיון שכבר זכינו להכרזתו של מלך המשיח שהגיע זמן הגאולה, לכן דורשים אנו ומצפים שבשנה זו תהיה גם התגלותו המלאה של מלך המשיח בגאולה האמיתית והשלימה.

יש להאריך בכל זה, ועוד חזון למועד.

הרה"ת מנחם מענדל שי' ליפשי

משלוחי כ"ק אד"ש מה"מ לבית-שמש, אה"ק

תגובות

תגובות שנתקבלו במערכת לגליונות קודמים

תפילת משה להכנס לארץ וההוראה אלינו

(גליון ל"ח - פרשת דברים, מדור צריך עיון - ג, ב)

דבר מלכות ש"פ דברים תנש"א (ס"ז) מבאר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א שבקשת משה להכנס לארץ היא נצחית ופעלה פעולתה (אף שבשעתו לא נתקיימה) - ובפועל תתקיים מאוחר יותר, בגאולה האמיתית והשלימה, שאז יכניס משה את כל ישראל לארץ. וממשיך (ס"ח), שעפ"ז מובנת ההוראה מתפילת משה אלינו - עד כמה אנו צריכים להתפלל על הגאולה.

ושאלו על זה בגליון השבוע שעבר ב' שאלות:

(א) מה המשמעות בכך שתפילת משה "נתקיימה" במה שיקרה בגאולה - הלא כל תפילתו היתה שזה יתקיים באותו הדור, אבל זה שיכניס את ישראל לארץ בגאולה, לכאורה אין בזה קיום של תפילת משה, שהרי זה היה אמור לקרות בלאו הכי לולא תפילתו?

(ב) מה הצורך להקדים את ס"ז לס"ח - שבגלל שתפילת משה נתקיימה, לכן נלמדת ממנה הוראה אלינו - והרי לכאורה גם אם לא היתה מתקיימת תפילת משה, עדיין ישנו הלימוד אלינו בנוגע לצעקת "עד מתי"?

ולענ"ד, מעיון בלשון השיחה מובנת כוונתו הקדושה ומתורצות שאלות אלו:

לכל אורך הביאור מדגיש אד"ש שתפילת משה היתה - שהוא יכנס לארץ עם כל בני"י:

"אילו זכו היתה תפילת משה מתקיימת בשעתו, והוא הי' מכניס את בני"י לארץ ישראל"; "זה יהי' מאוחר יותר - בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו . . והוא יכניס את כל בני"י לארץ ישראל"; "היות שמדובר אודות הכניסה לארץ ישראל והבאת הגאולה השלימה לכל בני"י"; ובפרט בסוף הביאור, כשממשיך ואומר "ואפילו אם הי' בידי משה לפעול ע"י תפילתו שיכנס לארץ ישראל . . הרי להיותו רועה ישראל אמיתי, ורבי אמיתי, מלמד תורה לישראל אמיתי - אינו יוצא מהגלות בהשאירו שם

(4) ההדגשות בציטוטים דלהלן אינם במקור.

את תלמידיו". ורק לאחר כל זה ממשיך ומסכם ש"מזה ישנו גם הלימוד לדורות" אודות צעקת "עד מתי".

כלומר: עיקר ההדגשה בתפילתו של משה אינה על כניסתו שלו לא"י, אלא שיכניס איתו את כל בני" שבדורו - דור המדבר. שאע"פ שהיתה האפשרות שמתי מדבר ישארו שם לעולם, ולא יזכו להכנס לארץ לעתיד לבוא, כיון שלא יהיה להם חלק לעוה"ב⁵ - התפלל משה שיזכו להכנס ושיהיה להם חלק לעוה"ב. ועל תפילה זו מובן היטב שלא נתקיימה בשעתו, אך תתקיים לאחר זמן - בגאולה.

ועפ"ז מובן מדוע נצרכת הקדמה זו עבור ההוראה לצעקת "עד מתי" לדורות: נצחיותה וקיומה של תפילת משה הוא (לא בכך שהוא עצמו יכנס לארץ בגאולה, דמאי קמ"ל - אלא) בכניסתם של כל בני" לארץ ללא יוצא מן הכלל.

ועפ"ז, מובן הרבה יותר הלימוד (והנתינת כח) מתפילתו לצעקת "עד מתי" של כל יהודי - לא רק מצד זה שכשם שמשוה התפלל לגאולה כך גם כל יהודי; אלא בעיקר, שתפילתו של משה כללה את התפילה לגאולתו של כל יהודי, וממילא, תפילתו של כל יהודי היא המשך ואותו ענין עם תפילת משה.

ולענ"ד כל זה הוא פשוט.

הת' אליהו מרדכי שי' סילם

קבוצה, 770 בית משיח

הטוב הפנימי בג' דפורענותא

א

בד"מ ש"פ דברים ס"ו מבאר שבקביעות שנה זו, שת"ב חל בשבת, מודגשת רק המעלה שיש בתלתא דפורענותא, שזהו ענין ג' מוחין כפי שיתגלו בשלימות בגאולה האמיתית והשלימה. ומודגש גם בפרשיות שקורין בימים אלו שרואים בהם את ענין חלוקת ארץ ישראל (כולה כולל בעבר הירדן מזרחה) - ע"פ ביאור ר' הלל מפאריטש (בהע' 79)⁶.

אך הנה בריש שיחת ש"פ ואתחנן תשמ"ט מביא הנ"ל קצת באו"א - שכיוון שב'תלתא דפורענותא' לא ניכר כלל הטוב שבהם, דהיינו שאע"פ שידועים שיש בהם טוב פנימי (וכמשל אב המנקה צואת בנו), הנה מ"מ הרי זה לא ניכר, ולכן אחרי זה מגיעים

(5) ראה לקו"ש חכ"ג שיחת שלח ב' ס"ט. וש"נ.

(6) ומוסיף לציין בהע' 80 שעד"ז כן הוא בסה"ש תש"נ, עיי"ש.

'שבעה דנחמתא' שעל ידם מתגלה הטוב הפנימי של הג' דפורענותא - שזהו"ע המשכת המוחין למידות - ושם מציין שזהו בהמשך לשיחת דברים תשמ"ט (ובהע' 45 שם).

ב

והנה ההסברה בזה כמבואר במאמר של ר' הלל ע"פ משל מרב המלמד את תלמידו המובהק' ["שהוא המשל היותר מכוון לענין השפעת אלוקות בעולמות"], שבזמן שהרב משפיע מוחין אל התלמיד, עולה למשפיע רעיון חדש נעלה עוד יותר משלימות המוחין הקודמים שהשפיע לתלמיד, ובכדי שלא ישכחם, הוא מסתלק ומתעלה מן התלמיד, בשביל להשכיל ולתפוס רעיון זה, כדי שעי"ז יהיה לתלמיד גם את גילוי המוחין הנעלה יותר, הנק' 'מוחין דעתיקא'.

וזהו שג' דפורענותא זה נראה כהעלם, אך באמת זהו גילוי נעלה יותר, ומוסיף שבדרך כלל זהו בג' שלבים כנגד הג' מוחין חב"ד, והסדר הוא שהתעוררות המוחין החדשים היא ע"י שלימות המוחין הקודמים. ובזמן ההסתלקות של המשפיע, המוחין החדשים נגלים אל התלמיד רק בז' מידות של המשפיע, ומזה נעשה אצל המשפיע פנים צהובות (נהירו דאנפין), ובוה המקבל מתנחם ומקווה שעי"ז יגיע אח"כ לגילוי הנעלה של המוחין החדשים, ואז מכין את עצמו לקבל המוחין הנעלים, ואזי נהי' מוכשר לקבל המוחין החדשים עצמם.

ג

והנה בשיחה שם מציין (בהע' שם) לדברי ר' הלל הנ"ל ומוסיף לבאר בב' אופנים: א. שענין הגלות והחורבן הוא שאין את הגילוי של המוחין במידות והחידוש של הגאולה וביהמ"ק שהמוחין יתגלו גם במידות - בזה"ג אין יחוד של י"ה עם ו"ה. אך לעת"ל כתיב יהיה ה' אחד - ששם ו"ה (המורה על ההמשכה למטה) יתעלה לדרגת י"ה.

ב. ויתירה מזו - שבזה"ג המוחין מתעלים (י"ה בפ"ע) שזהו"ע מוחין דעתיקא שלמעלה ממוחין הקשורים להמשכה במידות. והחידוש דלעת"ל הוא שיהיה הגילוי של מוחין דעתיקא שמצ"ע הם בפ"ע, ג"כ במידות, עיי"ש.

ולפי"ז לכאורה נראה לומר: שהמבואר בשיחה של ואתחנן תשמ"ט - שכיון שהתלתא דפורענותא אין נראה הטוב שבהם מצ"ע ע"כ הגילוי שלהם הוא דוקא ע"י הז' דנחמתא - תואם לכאורה עם הביאור הראשון בהע' המדבר על מוחין הקשורים להמשכה שאינם מתגלים במידות.

ואילו המבואר בד"מ דברים תנש"א שבהג' דפורענותא מצ"ע נראה וניכר בגלוי הטוב שבהם (גם בלא הקשר והשייכות שלהם לו' דנחמתא) זהו ע"ד הביאור השני בהע' הנ"ל

(7 ביאור זה אף מובא בקיצור בלקו"ש ח"ב בהוספות, ע' 357 ואילך.

שהמדובר הוא על גילוי של מוחין דעתיקא שלמעלה משייכות להמשכה שגם הם יתגלו אל המקבל (מידות).

ד

והנה בסוף המאמר של ר' הלל שם, מוסיף להקשות דהנה במשל הרי דוקא ע"י שלימות המוחין הקודמים הגיע למוחין החדשים שלמעלה מהם. ואילו בנמשל הרי לכאורה החורבן והעלם (שע"י מתעלים לדרגה נעלית יותר) לא הגיע ע"י שלימות העבודה שלפנ"ז, אלא אדרבה ע"י שנאת חינם כידוע. ומבאר שם שצ"ל שהמשכת המוחין החדשים אינה ע"י שלימות המוחין שלפנ"ז, אלא מצד חסד חינם.

וממשיך ואומר שאדרבה הגילוי הנעלה שע"י החסד חינם הוא ענין יותר עמוק מהגילוי שע"י שלימות המוחין, כיון שעל ידי קושי הקליטה של המקבל הרי הוא מקשה קושיות ועי"ז מעורר מוחין יותר נעלים, "שעי"ז נקלטים המוחין יותר בכלי המקבל ע"י דיבור המשפיע. וצ"ע".

ויש להעיר על כך שבד"מ מטו"מ אומר שכעת לאחרי שנתתקנה סיבת הגלות - מצות אהבת ישראל היא כטעימה מהגאולה, ולא בכדי לתקן החטא דשנאת חינם. ועפ"ז שכבר נתתקנה סיבת הגלות והחורבן, אולי אפשר לומר שלכן באים להגילוי של ג' מוחין, ואי"ז 'חסד חינם', שהרי בנ"י עבדו כל משך זמן הגלות לתקן החסרון שעשו ובכך תיקנו את חטאיהם - הגיעו לשלימות המוחין שלהם, ולכן ראוי שיקבלו הגילוי של המוחין הנעלים יותר.

וכך ישנם ב' המעלות: מצד אחד ע"י שלימות המוחין מתעלים לדרגה הנעלית - והיינו שע"י עבודתם של בנ"י בתיקון סיבת הגלות מגיע להם הגילוי הנעלה יותר של הגאולה - ג' מוחין. וגם הרי זהו 'ענין עמוק יותר מהתעוררות ע"י שלימות המוחין הקודמים' כיוון שדוקא ע"י שהתלמיד מקשה קושיות - היינו ע"י החטא, הגילוי חודר יותר מצד המקבל, וכך יש גם המעלה שע"י הגילוי חודר מצד התחתון עצמו, ע"ד בעל תשובה⁸.

וי"ל שהפירוש בדברי ר' הלל ש'צריך לומר שהגילוי דמוחין החדשים זהו ע"י חסד חינם', הוא כפי המבואר בהמשך השיחה (סוס"ח) שהבקשה והתפילה של משה להיכנס לארץ מתקיימים באופן דמתנת חינם - היינו שלא בערך לעבודה. והיינו לא מחסרון העבודה אלא אדרבה מצד שלימות העבודה, מגיע גילוי שלא בערך לעבודה.

הת' שלום שי טל

קבוצה, 770 בית משיח

(8) ולהעיר מכך שבס"ט בד"מ ש"פ דברים מביא שהאהבה והאחדות מבטלת את סיבת הגלות ובמילא מתבטל המסובב גלות ותומ"י ממש באה הגאולה", וראה המבואר בזה בגליון לח ע' 15 שמדגיש שבטלה לשון עבר, וע"פ המבואר בפנים - שישנה מעלה שע"י השנאת חינם שהיא סיבת הגלות, הגאולה חודרת גם מצד התחתון עצמו - יתוסף הבנה בביאור הצורך להדגיש זאת.

מראי מקומות

מקורות נבחרים להרחבת העיון
בנקודות שנתבארו בשיחה

- **בס"ג:** אפילו מאה פעמים בל"ג. בלקו"ש חל"ד ע' 88-87 מבאר שאע"פ שבכללות מאה מורה על בל"ג, מ"מ מזה גופא שהוא מספר מוגבל - מאה, משמע שיש בו הגבלה, עיי"ש.
- **בס"ה:** המעלה דבית השלישי ובהע' 42. ראה ד"מ ש"פ מטו"מ סעי' ו'. ובהנסמן במדור זה גליון לז. ובסה"מ מלוקט ח"ד ע' שלג.
- **בס"ו:** אודות הכפל דהלוחות. ראה (בנוסף להנסמן בהע' 50) בלקו"ש ח"ט ע' 239. לקו"ש חי"ט ע' 114 וש"נ. שם ע' 382. לקו"ש חכ"ו ע' 248. וראה גם המלך במסיכו ח"ב ע' רכד, וש"נ. וראה גם בד"מ ש"פ יתרו.
- **בס"ז:** ועד"ז בנוגע לבקשת משה. בנוסף להמבואר בד"מ דברים בזה, ראה בסה"מ מלוקט ח"ד ע' שלד הע' 18.
- **בס"ח:** ובהע' 37: בלי גבול הכולל כל האופנים. ראה סה"ש תש"נ ח"ב ע' 585. ועל דרך זה אודות מעלתו של יעקב אבינו ראה סה"ש ח"א שם
- **בס"ט:** אודות כפל הנחמה ראה בלקו"ש ח"ט ע' 67 ואילך ובהע' 83. לקו"ש ח"ח ע' 356. סה"ש תש"נ ח"ב ע' 606 (בנוסף להנסמן בהע' 1).
- **בס"י:** אודות ענין הכפל ראה הדרן על מס' מכות בהע' 273 וש"נ. ובלקו"ש חכ"ח ע' 283 וש"נ.
- **בס"י:** ובהע' 37: בלי גבול הכולל כל האופנים. ראה סה"ש תש"נ ח"ב ע' 585. ועל דרך זה אודות מעלתו של יעקב אבינו ראה סה"ש ח"א שם

לסיכום • המשך מעמוד 26

של שבת זו - "הסתכל בשלשה דברים": הסתכלות, התבוננות והעמקה בעניני הגאולה והבית השלישי (סי"ב).

וגם לאחר שקיבל על עצמו החלטות להוסיף בתורה, יש לבחון את עצמו שוב ביום השבת ולהוסיף בהחלטות באופן כפול, כיאה לכלי-גבול של הגאולה (סי"ג).

והעיקר שמהסתכלות זו נזכה לראות את הבית השלישי, ולקיום בקשת משה להכנס לארץ (סי"ד).

בהיותו קטן שהרי מצינו דוגמתו קודם המבול. ומה שתינוק יוכל לעשות פעולות. ראה בסה"ש תשמ"ח ח"א ע' 75 שטבע העולם קודם המבול היה באופן אחר, וכמו"כ אצל יחידי סגולה גם לאחר המבול, כמו אברהם. וראה גם בשיחת ליל ב' דחה"ס תשמ"ט (התועודיות ח"א 121).

ואודות לידת והתגלות משיח ראה סוף ד"מ ש"פ תז"מ, ובד"מ ש"פ תולדות בסי"א ואילך.

- בסי"ב ובהע' 134 ובסעי' י"ג: הסתכל בשלשה דברים. בביאור משנה זו ראה בד"מ ש"פ אחו"ק ובהע' 32 שם, ובלקו"ש ח"ד ע' 1202. וע"י העיון שם יתווסף בהבנת המבואר כאן.

החילוק בין קדושה ראשונה - עבודת הצדיקים שמלמעלה למטה, לקדושה שניה - עבודת הבע"ת שמלמטה למעלה.

- בס"ח: השייכות דחמשה עשר באב לגאולה. ראה (בנוסף ללקו"ש שבהע' 1, 42, 50) בלקו"ש חל"ד ע' 41 מבאר ענין ההוספה בלימוד התורה והקשר למילוי הלבנה שמקבלת מהחמה.

ואודות מילוי הלבנה כמו החמה ע"ד המבואר כאן והקשר לגאולה ראה בד"מ וישלח ס"ד ואילך). ובסה"מ מלוקט ח"ג ע' רמא. שם ח"ד ע' שמו.

- שם ובהע' 93 ובשוה"ג: לידת מושיען של ישראל. ראה בלקו"ש חכ"ט ע' 14 הע' 62 שייך שמישיח יגאל כבר

צריך עיון • המשך מעמוד 27

גאולה ומשיח, זהו דבר חידוש שלא הובא עד עתה. שהרי גם מה שמדבר אודות לימוד עניני בית הבחירה בד"מ בלק, הוא לכאורה בקשר לשלושת השבועות ולא באופן כללי כחלק מלימוד גאומ"ש, וגם יש מקום להתבונן מה מקום להוראה זו בשיחה זו דוקא?

והנה בשיחה זו מוסיף פרט שלא הביא עד-עתה, בנוגע ללימוד עניני גאולה ומשיח - "ובפרט בספרו של הרמב"ם". ויש לעיין, מהי ההדגשה בלימוד זה דוקא ומהי שייכותו כאן לשיחה זו דוקא. וכמו"כ בנוגע למה שמביא שלימוד הלכות בית הבחירה הינו חלק מלימוד

בגאולה האמיתית והשלימה יהיו הרבה מעלות (ובכללות, שני סוגי המעלות - המעלה שבגילוי אלוקי עליון, והמעלה שבהתלבשות פנימית מצד התחתון). אבל בעיקר, לא יהיה זה אוסף מעלות, אלא הכל יתחיל מנקודה אחת: גילוי בלי-גבול. מצד היותו של הגילוי כל כך לא מוגבל, הוא יכול את כל המעלות האפשריות.

גם עבודתנו כהכנה לגאולה צריכה להיעשות בהתאם: לא די בכך שנוסיף בעבודתנו בכל הקיום והמעלות הנדרשות, אלא בעיקר, שנעשה את העבודה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

סעיפים א"ב

השאלות: הקשר בין ואתחנן לנחמו

פרשת ואתחנן והפטרת "נחמו נחמו עמי" קשורות זו לזו: בפרשה מוזכרת בקשת משה להכנס לארץ ולהביא גאולה נצחית וביהמ"ק נצחי; ובהפטרה מדובר על נחמת הגאולה הנצחית (ס"א).

אבל צריך להבין: בפרשה - בקשת משה לא נתקיימה, ואירע חורבן וגלות, ואיך זה מתאים לגאולה שבהפטרה? (ס"ב)

סעיפים ג-ה

ביאור: "נחמו נחמו" - כפל של בלי-גבול

"נחמו נחמו" קשור לגאולה גם בגלל ענין הכפל, שקשור לגאולה - כיון שכפל ענינו ריבוי גדול עד בלי-גבול, וגילוי אור הבלי-גבול יתגלה בשלימות בגאולה (ס"ג) [ויותר מכך, דוקא "נחמו נחמו" מדגיש כפל בלי-גבול יותר משאר האותיות שנכפלו - כי בכפל זה חוזרת על עצמה ממש אותה מילה, כך שמודגש הבלי-גבול לאמיתתו (ס"ד)].

כלומר: גם מה שמבואר ש"נחמו נחמו", הנחמה הכפולה, היינו נחמה על שני ענינים - מעלת בית ראשון, ומעלת בית שני - אין הכוונה רק שהגאולה תכלול את שני הענינים והמעלות, אלא בעיקר שאז תהיה נחמה בלי-גבול, ומצד העדר ההגבלה יהיו כל האופנים (ס"ה).

סעיפים ו"ו

חזרה לשאלות: כפל של בלי-גבול בפרשת ואתחנן

ע"פ הנ"ל (ששבת נחמו ענינה הכפל - גילוי הכלי-גבול - שבגאולה) מובן הקשר של ואתחנן לנחמו, שמתבטא:

בעשרת הדברות שנכפלו בפרשה: ענינו של הכפל הוא הריבוי והכלי-גבול שבתורה, שבו נכללים ב' המעלות - מצד העליון ומצד התחתון - שיתגלה בשלימות בתורה החדשה שבגאולה (ס"ו).

ובבקשת משה להכנס לארץ: הסיבה שהבקשה לא התקיימה היא כדי שתהיה הכניסה לארץ בגאולה באופן של בלי-גבול, שבו נכללים ב' המעלות - מצד העליון (משה) ומצד התחתון (יהושע) (ס"ז).

סעיפים ח"ו

הקשר לזמן: זמן של בלי-גבול וגאולה

בזמן זה במיוחד מודגש גילוי הכלי-גבול שבגאולה:

חמישה עשר בחודש, ובפרט חמישה עשר באב, ובפרט כשחל ביום השישי - הוא תאריך הקשור לגאולה, ובעיקר לגילוי הכלי-גבול שבגאולה (ס"ח).

גם ההוראה מחמשה עשר באב - להוסיף בלימוד התורה - קשורה לענין הכלי-גבול, שהרי כל יהודי עוסק בתורה ככל יכלתו, ולכן עיקר ההוספה היא בלימוד באופן של בלי-גבול (ס"ט).

ובמיוחד מודגש כל זה בשנת אראנו נפלאות, לאחר שראו כבר נפלאות הקשורים לגאולה, ונמצאים בזמן שבו בודאי צריכה להיות הגאולה (ס"י).

סעיפים יא"ד

לפועל: טעימה מהכלי-גבול שבגאולה

בנוגע לפועל: יש להתחיל לטעום מהכלי גבול של הגאולה, ע"י לימוד התורה וקיום המצוות למעלה ממדידה והגבלה - בפרט לימוד עין יעקב, חסידות, ועניני הגאולה (סי"א); ולימוד עניני הגאולה צריך להיות באופן המרומז בפרקי אבות

המשך בעמוד 23

צריך עיון

נקודות לעיון והתבוננות בשיחה השבועית

התחתון (ולא מודגשת כלל מעלת הכניסה מצד העליון, הכניסה ע"י משה)?

בסעיף י"א: מדבר אודות "ה"טעימה" . מהבלי גבול דהגאולה, ע"י ההוספה בעניני התומ"צ באופן שלמעלה ממדידה והגבלה". וממשיך "בפרטיות יותר" בהוראות אודות לימוד עין יעקב, לימוד חסידות, ולימוד עניני הגאולה ומה טוב בעשרה.

ולכאורה צריך להבין השייכות בין הפתיחה של הסעיף לסימונו, שבתחילה מדבר על תורה למעלה מהגבלה, ואח"כ כשממשיך ומפרט כוונתו - מדבר על שיעורים פשוטים לכאורה, שאין בהם חידוש ויציאה מהגבלה. ואם כוונתו ששיעורים אלו עצמם צריכים להיעשות באופן שלמעלה מהגבלה, הרי העיקר חסר כאן, שאינו אומר זאת במפורש?

שם: מפרט אודות ההוספה בלימוד התורה, ואומר: "והדגשה מיוחדת על ההוספה בלימוד התורה בעניני הגאולה - הן בנגלה דתורה, ובפרט בספרו של הרמב"ם שכולל גם ההלכות ששייכות לזמן הגאולה, כמו הלכות בית הבחירה (שלמדום זה-עתה בימי בין המצרים)".

.....
המשך בעמוד 24

בסעיף ד': מבאר את מעלת הכפל ד"נחמו נחמו", לגבי שאר האותיות שנכפלו. ומבאר, שבכפל של "לך לך" אמנם האותיות שוות, אבל פירושם שונה: "'לך' (למ"ד בסגול וכ"ף בשווא) פירושו הליכה, ו"לך" (למ"ד בשווא וכ"ף בקמץ) פירושו "להנאתך ולטובתך". ומוסיף בסוגריים לגבי "להנאתך ולטובתך": "די"ל שכולל גם הנאת וטובת גאולתו מאור כשדים". ויש לעיין, מהו הפירוש הפשוט במשפט זה? וכיצד ענין זה קשור לכאן, לביאור אודות הכפל של "לך לך"?

בסעיף ז': מסיים את הביאור כיצד קשורה פרשת ואתחנן לכפל ד"נחמו נחמו". ומבאר שבכך שבקשת משה לא נתקיימה, והכניסה לארץ בפועל הייתה ע"י יהושע, מודגש מעלת הבירור 'מצד התחתון' - ולכן לקח הבירור משך זמן וכו'. ולפי זה מבאר שבפרשת ואתחנן מודגשת הכניסה לארץ באופן של "בלי-גבול", ומצד זה ישנם כל המעלות הן הכניסה ע"י יהושע - בירור התחתון, והן הכניסה ע"י משה - גאולה נצחית (מצד העליון).

ויש לעיין, דהן אמת שמצד הכניסה לארץ באופן של בלי-גבול, ישנם כל המעלות, אבל מדוע מודגשת בפרשה שלנו הכניסה ע"י יהושע דוקא - מעלת הבירור מצד

לזכות
כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
 מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

הרה"ח הרב ירחמיאל שי' וזוגתו מ' חנה תחיל' וב"ב:
 חי' מושקא, דבורה לאה, שיינא, מנחם מענדל,
 חוה רבקה, דוד, שיינדל גיטל, מנוחה סימא,
 צבי הירש, יקותיאל דובער שיחיו

בעלינאָוו

שלוחי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
 להצלחה רבה ומופלגה בעבודת השליחות
 לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
 ס. פאולו - ברזיל

נתרם ע"י הרה"ת ר' שמואל וזוגתו שטערנא שרה שיחיו

שפריצער

לזכות הת' אהרון אברהם
 בן רחל

שיצא מן המיצר אל המרחב תיכף ומיד ממש

לזכות הרה"ת ר' אליעזר שלמה שי'
 בן מרישא מרים

לרגל יום הולדתו - ח"י מנחם-אב לאורך ימים ושנים טובות מתוך
 עשירות מופלגה

לע"נ

ר' ישראל אליהו ב"ר חיים יוסף ע"ה
נוימן

נלב"ע י"ד מנחם אב התשס"ט - שנת הקהל

